

द

1. द (von दा, ददाति) 1) adj. f. आ (vgl. die ältere Form दा) a) *gebend, schenkend, verleihend, gewährend, bewirkend*, = दातृ MED. d. 1. Am Ende eines comp. in Verbindung mit dem Object P. 3, 2, 3. सकृद् M. 3, 186. वारिद्, अन्नद्, दीपद्, धान्यद् 4, 229. fgg. शुल्कद् 9, 97. भाण्डावकाशद् 271. अग्निद्, भक्तद्, शास्त्रावकाशद् 278. MBh. 5, 7238. तडागद् so v. a. *anlegend* 13, 2987. वृत्तद् so v. a. *anpflanzend* 2999. विषाग्निभयद् 14, 1687. ज्ञानं. 2, 279. पालद् (वृत्त) M. 11, 142. ज्ञानद्, ब्रह्मद्, मत्वद् so v. a. *mittheilend, lehrend* 2, 109. 146. 153. 4, 232. शौचदा MBh. 4, 604. रत्नो मरुत्वयसनद् मम R. 4, 5, 21. अग्निष्टद् PĀNĪKĀT. II, 50. भूतभयद् Bhāg. P. 3, 14, 42. ज्ञेशद् 20, 27. 5, 6, 1. मानदा 3, 23, 6. शोकमोक्षभयार्तिद् 6, 15, 23. सुभित्तद् VARĀH. BṚH. S. 5, 89. 8, 34. गजवाजिवृद्धिद् 18, 5. स्मरशापावाधि-दा सरस्वतीम् so v. a. *angebend, anzeigend* KUMĀRAS. 4, 43. Ausnahmsweise in Comp. mit dem Empfänger: पितृद् MBh. 13, 6606. Vgl. अदोमद्, अर्थद्, गरद्, गर्भद्, जन्मद्, जलद्, 1. जीवद्, ताम्बूलद् u. s. w. und auch दा. — 2) m. = दत्त MED. ÇKDR. fasst दत्त als m., WILSON als n. Gabe. — 3) f. दा Gabe, Darbringung MED. d. 1; s. आशीर्दा.

2. द (von दा abschneiden) 1) adj. am Ende eines comp. *abschneidend, vernichtend, zerstörend*: अन्नलद् KIR. 5, 25; vgl. 2. जीवद्. — 2) m. das *Abschneiden, Zertheilen* ÇABDAR. im ÇKDR. Nach WILSON n. — 3) f. दा dass. MED. d. 1.

3. द (von दा binden) s. ऋष्यद्.

4. द = दत्त Zahn in पन्नद्, लप्सुद्, षोड.

5. द 1) m. Berg MED. d. 1. — 2) f. दा Hitze, Schmerz, = उपताप MED. — 3) n. Weib (vgl. देवती) EKĀKSHARAK. im ÇKDR.

1. दम्, दम्, दंशति DHĀTUP. 23, 20. P. 6, 4, 25. VOP. 8, 102. दंशति (nicht zu belegen) DHĀTUP. 33, 2. SIDDH. K. zu P. 6, 4, 25; med. दशताम् MBh. 1, 1798. दशमान HARIV. 4302; दंश; दंशति (BHATT. 16, 19. दशिष्यामस् MBh. 1, 1605). दंश KĀR. 5 aus SIDDH. K. zu P. 7, 2, 10; अदाङ्कित् VOP. 8, 102. अदाङ्कित् BHATT. 15, 4; दंश; दंश: *beissen* DHĀTUP. AV. 5, 14, 10. 7, 36, 3. दत्तैर्दंश PĀNĪKĀV. Br. 8, 4. मा दत्वते दशति मादते नः परा दा: RV. 4, 189, 5. रेषु रिरिक्त्किरुषां ददशान् 4, 38, 6. दश (nach SĪJ.) 6, 31, 3. यातु-धानप्रेषिता क्वेके (सर्पाः) दशति ÇĀT. Br. 7, 4, 4, 29. KAUC. 29. MBh. 1, 843.

1610. 3, 2619. HARIV. 3665. R. 5, 61, 20. 6, 19, 31. SUÇR. 1, 112, 6. RAĞH. 14, 41. PĀNĪKĀT. 174, 25. Bhāg. P. 1, 6, 9. 19, 15. 3, 30, 27. बिम्बाधरं दश-सि चेद्रमर ÇĀK. Ch. 133, 8. अर्धरं दशति *beisst sich in die Lippen* 151, 14. द-दंशुर्दशति: शिलाम् R. 1, 48, 20. KATHĪS. 13, 59. BHATT. 14, 25. pass.: (नागैः) अदश्यत MBh. 1, 5018. दष्ट M. 11, 199. MBh. 1, 1767. 3, 2619. HIT. II, 14. VET. 16, 15. DAÇAK. in BENF. Chr. 187, 7. SĪH. D. 53, 4. संरम्भाद्दष्टदक्षम् Bhāg. P. 3, 18, 16. मन्युदष्ट 16, 13. दष्टवान् KATHĪS. 14, 79. दष्ट von einer ta-
delhaften Aussprache der Laute gebraucht In d. St. 4, 271. दंशित (s. d.) angeblich = दष्ट H. an. 3, 267. = ज्ञातदंशित MED. t. 114. — Die Bed. *sehen* (VOP.) beruht vielleicht nicht nur auf einer Verwechslung von दशन mit दर्शन, sondern auch darauf, dass im Prākṛit दंशति = दर्शयामि ist. — caus. दंशयति *beissen lassen* KAUC. 30. 46. कृत्तसर्पैः सुतं चैनमदंशयत् MBh. 1, 2243. 3, 544. SUÇR. 2, 87, 8. 90, 9. Nach DHĀTUP. 33, 2 soll दंशयते auch die Bed. des simpl. *beissen* und nach VOP. auch die von *sehen* haben. — intens. (भावगर्हयाम्) दन्दश्यते und दन्दशीति P. 3, 1, 24. 7, 4, 86. VOP. 20, 19. दन्दष्टि, दन्दंष्टि VOP.; vgl. दन्दप्रूक. — caus. vom intens. *gehörig beissen lassen*: दन्दशयित्वा DAÇAK. 11, 14.

— अथ s. अथदंश und vgl. Imbiss.

— आ *anbeissen, beissen in*: (शल्पस्य कृतस्य) मुखम् कविरादष्टम् MBh. 11, 638. रूषा स्वदत्तच्छदमादशत् Bhāg. P. 3, 19, 7. — Vgl. आदंश.

— उद् wohl *einbeissen und Blut aussaugen*; davon उदंश Wanze.

— उप. absol. in Verbindung mit einem instr. P. 3, 4, 47. *als Zukost, Reizmittel hinzubeissen*: मूलकेनोपदंशम् मूलकोपदंशम् oder मूलकेनोप-दश्य भुङ्क्ते Sch. 2, 2, 21, Sch. — Vgl. उपदंश.

— निम् *zerbeissen*: निर्दश्य दशनैश्चापि क्रोधात्स्वरदनच्छदम् MBh. 6, 1798. निर्दशनधरोष्ठं च क्रुद्धः 12, 6576. दत्तान्निर्दशमानः *die Zähne aneinanderschlagend* HARIV. 4302.

— परि *zerbeissen*: परिदष्टदक्षद् Bhāg. P. 3, 19, 27. 8, 10, 38.

— वि 1) dass. पलाणि PĪA. GRH. 3, 10. JĀGŪ. 3, 12. फलानि MBh. 1, 3362. (भुजगः) विदश्यास्येन वल्मीकं विवेश 14, 1715. आशीविषविदश्या-नां सर्पाणाम् 7, 3627. Bhāg. P. 5, 12, 2. SUÇR. 1, 182, 8. उन्नामितविदश्याजि-ह्वय 359, 10. श्रेष्ठौ च विदशन्निव MBh. 5, 2750. — 2) *auseinander-*